

UPM-Kymmene Oyj Rauma

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry

Aloite: Vaelluskaloille riittävän ympäristövirtaaman turvaaminen Eurajoen alajuoksulle - aloite UPM Raumalle ryhtyä Eurajoen vaelluskalojen kummiksi

Eurajoki tunnetaan luonnonhistoriassa elinvoimaisena lohijokena. Vielä 1920 -luvulla joessa tavattiin muun muassa lohta ja jokihelmisimpukkaa. Nykyisin Eurajoen alajuoksulla tavataan lohta, taimenta, siikaa ja nahkiaista. Riittämättömän ympäristövirtaaman tai kokonaan puuttuvien nousuväylien takia vaelluskalojen kutunousu on pääosin mahdollista vain joen alajuoksulla, jossa varsinaisia vaellusesteitä ei enää ole. Käytännössä alivirtaama-aikana joen alajuoksun vähävetisyys vaikeuttaa vaelluskalojen kutunousua ja osin huonosti toimivat nousuväylät rajoittavat kalojen kulkua joen yläjuoksulle.

Eurajoen alajuoksulla on viime vuosina tehty merkittäviä vesistökuunnostustoimenpiteitä VARELY:n Kalatalouspalveluiden, Paneliankosken Voima Oy:n sekä Pyhäjärvi-instituutin toimesta. Erityisesti Suutalan-, Pappilan-, Irjanteen- ja Paneliankoskissa on tehty toimenpiteitä, joiden avulla vaelluskalojen nousumahdollisuuksia on pystytty parantamaan. Sekä Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n että Pyhäjärvi-instituutin tekemät tuoreet sähkökoekalastukset antavat lupaavia viitteitä vaelluskalojen pyrkimyksestä levittäytyä vanhoille kutualueilleen.

Eurajoen vaelluskalojen lisääntyminen ja levittäytyminen koko vesistöalueen vanhoille lisääntymisalueille on riippuvainen alajuoksun virtavesiekosysteemien toimivuudesta. Keskeinen ongelma on kalojen vaellus- ja lisääntymisaikaiset ympäristövirtaamaolosuhteet. Eurajoessa toimii useita vedenkäyttäjiä, joiden vedenotto vähentää varsinkin alivirtaamatilanteissa alajuoksulla ympäristövirtaamaa ratkaisevalla tavalla. Tilanne kärjistyy Pappilankosken padolla, josta vettä pumpataan muun muassa Rauman kaupungin juomaveden raakavedeksi ja UPM Rauman prosessivedeksi.

Pappilankoskeen rakennettiin vuonna 2011 kalatie, joka mahdollistaa kalojen vaelluksen ylä- ja alavirtaan. Kalatien toimivuutta parannettiin vuosina 2019 ja 2020. Raumalle johdettavan raakaveden oton seurauksena, jää vesimäärä alajuoksulla ajoittain hyvin pieneksi, eikä se aina riitä edes kalatien minimivirtaaman täyttämiseen. Alivirtaamatilanteessa, jolloin myös jokiveden käyttäjien veden kulutus on suurta, ei lupaehtojen mukainen minimivirtaama toteudu, vaan kalatien kuivuu noroksi ja vaelluskalat pakenevat kohti alavirtaa. Joen vähävetisyys Pappilankosken alapuolisilla koskiosuuksilla voi olla vahingollinen myös vaelluskalojen mädille ja lohikalojen jokipoikasille.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys on tyytyväisyydellä pistänyt merkille, että UPM-Kymmene Oyj on kehittämässä yritykselle uutta Biofore -strategiaa. Sen puitteissa se on toiminnassaan huomionnut myös ympäristövaikutustensa hallinnan. UPM on muun muassa sitoutunut suojelemaan ja parantamaan vesiekosysteemejä ja sille on laadittu erillinen vaelluskalaohjelma, jonka puitteissa se paikallisesti toteuttaa vaelluskalakantojen elvyttämistä. Eurajoen vesiensuojeluyhdistys vetoaa UPM Rauman tehtaaseen, että yritys omalta osaltaan ryhtyisi elvyttämään Eurajoen vaelluskalakantoja. Vesiensuojeluyhdistys esittää, että yritys erityisesti turvaisi edellä kuvatun vaelluskalojen kulun Pappilankosken kalatiessä ja lisääntymisolosuhteet padon alapuolisella jokiosuudella Eurajoen alivirtaamatilanteissa.

Rauman seudun vesi Oy:lle, jonka osakas UPM Rauma on, on myönnetty vesilupa pumpata lisävetä Eurajokeen Kokemäenjoesta alivirtaamaolosuhteissa. Vesiensuojeluyhdistyksen tietojen mukaan lisäpumppausta on käytetty harvakseltaan tilanteissa, joissa on haluttu turvata Eurajoesta Raumalle johdettavan veden riittävyys. Lisäjuoksutustarpeen kriteerinä ei ole ollut Eurajoen alivirtaamatilanteet, jossa joen alajuoksun vähävetisyys uhkaa vaelluskalojen elinoloja ja kalatien minimivirtaaman alittuminen estää kalojen nousun kalatiehen. Vaelluskalojen kannalta Pappilankoskelta Eurajoen alajuoksulle ohjattavaa ympäristövirtaamaa tulisi juoksuttaa tasaisesti, virtaamakatkoksia välttäen säännöstelypadon ja kalatien kautta.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ehdottaa UPM Raumalle, että edellä kuvatussa virtaamatilanteessa Rauman seudun vesi Oy käynnistää veden lisäpumppauksen Kokemäenjoesta. Vesiensuojeluyhdistys esittää, että UPM Rauma ryhtyisi Eurajoen vaelluskalojen kummiksi ja ottaisi taloudellisen vastuun riittävän ympäristövirtaaman turvaamiseksi Pappilankosken kalatielle ja sen alapuoliselle jokiosuudelle.

Säkylässä 8. joulukuuta 2020

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry hallituksen puolesta:

Seppo Varjonen
puheenjohtaja

Jari Lainio
varapuheenjohtaja

Yhteystiedot:

Seppo Varjonen
Karvarinkuja 7 27400 Kiukainen
p. 050 5607357
sevarjo@saunalahti.fi
www.evsy.fi